

VAKUUTUSMEKLARITUTKINTO 11.2.2008 YLEINEN OSA

Kirjoita jokainen vastaus eri paperille. Merkitse jokaiseen vastauspaperiin ilmoittautuessasi saamasi henkilönumero. Jos jätät vastaamatta kysymykseen, jätä tyhjä vastauspaperi, josta ilmenevät henkilönumerosi ja kysymyksen numero.

Kysymyskohtaiset enimmäispistemäärät on mainittu kysymyksen kohdalla. Yhteispistemäärä on 50 pistettä.

Vastaukset arvostellaan tenttimateriaalin perusteella.

1. Määrittele vakuutusedustus. Luettele lisäksi kolme tapausta, jolloin toimintaa ei vakuutusedustuksen määritelmästä poiketen pidetä vakuutusedustuksena. (3 p.)

Mikko Määttä – Raine Forsman: Vakuutusedustus – Asiamiesten ja vakuutusmeklarien toiminta s. 19 ja 21; laki vakuutusedustuksesta 1 § 2 ja 3 mom.

2. Selvitä asiamiehen ja vakuutusmeklarin markkinoinnin väliset erot vakuutusedustuslaissa. (3 p.)

Mikko Määttä – Raine Forsman: Vakuutusedustus – Asiamiesten ja vakuutusmeklarien toiminta s. 65; laki vakuutusedustuksesta 22 § 4 mom.

3. Selvitä vastaavan hoitajan tehtävät ja velvollisuudet. (4 p.)

Mikko Määttä – Raine Forsman: Vakuutusedustus – Asiamiesten ja vakuutusmeklarien toiminta s. 54; laki vakuutusedustuksesta 13 §.

4. Selvitä seikat, jotka tasapuolisesta analyysistä on käytävä ilmi. Selvitä lisäksi, milloin tasapuolinen analyysi on tehtävä ja annettava asiakkaalle (4 p.)

Mikko Määttä Raine Forsman: Vakuutusedustus – Asiamiesten ja vakuutusmeklarien toiminta s. 81–84; laki vakuutusedustuksesta 25 §; Vakuutusvalvontaviraston määräys- ja ohjekokoelma vakuutusedustajille s. 12.

5. Selvitä meklarin velvollisuus asiakasvarojen erillään pitämiseen sekä edellytykset kuluttajan varojen välittämiseksi. (5 p.)

Mikko Määttä – Raine Forsman: Vakuutusedustus – Asiamiesten ja vakuutusmeklarien toiminta s. 92–93; laki vakuutusedustuksesta 29 §; Vakuutusvalvontaviraston määräys- ja ohjekokoelma vakuutusedustajille s. 13.

6. Selosta vakuutussopimuslain säännökset, jotka koskevat vakuutuksenottajan oikeutta peruuttaa eläkevakuutus tai säästöhenkivakuutus, myös maksujen palautusta ja liitännäisvakuutuksia koskevat säännökset. (4 p.)

Vakuutussopimuslain 13 a §; Katriina Lehtipuro – Irene Luukkonen – Lea Mäntyniemi: Vakuutuslainsäädäntö (3. painos 2004) s. 223.

7. Millainen on vakuutusmeklarin tiedonantovelvollisuus asiakkaalle ennen vakuutuksen päättämistä? Kerro myös tiedonantovelvollisuutta koskevista poikkeuksista. (5 p.)

Vakuutusedustuslain 25 §; Mikko Määttä – Raine Forsman: Vakuutusedustus – Asiamiesten ja vakuutusmeklarien toiminta s. 76–80.

8. Mitä tarkoitetaan a) henki- ja vahinkovakuutustoiminnan erillisyyssperiaatteella b) työeläkevakuutustoiminnan erillisyyssperiaatteella? (3 p.)

Katriina Lehtipuro – Irene Luukkonen – Lea Mäntyniemi: Vakuutuslainsäädäntö. 3. painos 2004) s. 33 ja 68.

9. Mitä tekee a) Kuluttajien vakuutustoimisto b) Vakuutuslautakunta? (3 p.)

Katriina Lehtipuro – Irene Luukkonen – Lea Mäntyniemi: Vakuutuslainsäädäntö (3. painos 2004) s. 230–232; Jukka Rantala – Teivo Pentikäinen: Vakuutusoppi s. 112–114.

10. Selvitä, mitä on ART (alternative risk transfer). (2 p.)

Jukka Rantala – Teivo Pentikäinen: Vakuutusoppi s. 482–483.

11. Määrittele seuraavat käsitteet

- a) vakuutettu henkilövakuutuksessa
- b) vakuutustapahtuma
- c) edunsaaja
- d) rikastumiskielto
- e) vakuutuksenottaja. (5 p.)

Vakuutussopimuslaki 2 ja 47 §; Katriina Lehtipuro – Irene Luukkonen – Lea Mäntyniemi: Vakuutuslainsäädäntö (3. painos 2004) s. 174–175; Jukka Rantala – Teivo Pentikäinen: Vakuutusoppi s. 71.

Kysymyksissä 12.–17. valitse oikea vaihtoehto. Vain yksi oikea vaihtoehto. Merkitse vastauksesi kysymyspaperiin.

12. Vakuutussopimusta solmittaessa vakuutuksenottajan

- a) tulee vastata niihin vakuutuksenantajan esittämiin kysymyksiin, joita hän pitää vakuutuksenantajan kannalta tärkeinä
- b) tulee oma-aloitteisesti kertoa niistä seikoista, joilla hän arvelee voivan olla merkitystä vakuutuksenantajan vastuun arvioimisen kannalta
- c) tulee vastata vakuutuksenantajan esittämiin kysymyksiin, joilla voi olla merkitystä vakuutuksenantajan vastuun arvioimisen kannalta. (1,5 p.)

c; Vakuutussopimuslaki 22 §; Katriina Lehtipuro – Irene Luukkonen – Lea Mäntyniemi: Vakuutuslainsäädäntö (3. painos 2004) s. 131–132; Jukka Rantala – Teivo Pentikäinen: Vakuutusoppi s. 251.

13. Sitova vakuutussopimus voi syntyä

- a) vain kirjallisesti
- b) vain vakuutuksenottajan aloitteesta
- c) puhelimitse. (1,5 p.)

c; Katriina Lehtipuro – Irene Luukkonen – Lea Mäntyniemi: Vakuutuslainsäädäntö (3. painos 2004) s. 140–141.

14. Jatkuva vakuutus

- a) tarkoittaa vakuutusta, joka on voimassa siihen asti, että vakutuuksenantaja irtisanoo sen
- b) tarkoittaa vakuutusta, joka on voimassa siihen asti, että vakuutuksenottaja irtisanoo sen
- c) on vahinkovakuutus. (1,5 p.)

c; Vakuutussopimuslaki 16 §; Katriina Lehtipuro – Irene Luukkonen – Lea Mäntyniemi: Vakuutuslainsäädäntö (3. painos 2004) s. 145.

15. Kuluttajansuojalaki

- a) ei koske vakuutuksia
- b) koskee vakuutuksia, mutta ei meklaritoimintaa
- c) koskee sekä vakuutuksia että meklaritoimintaa. (1,5 p.)

c; Mikko Määttä – Raine Forsman: Vakuutusedustus – Asiamiesten ja vakuutusmeklarien toiminta s. 36, 64, 67.

16. Kotivakuutusasiassa annettua korvauspäätöstä koskeva erimielisyys voidaan saattaa ratkaistavaksi

- a) vakuutusoikeudessa
- b) vakuutusvalvontavirastossa
- c) käräjäoikeudessa. (1,5 p.)

c; Katriina Lehtipuro – Irene Luukkonen – Lea Mäntyniemi: Vakuutuslainsäädäntö (3. painos 2004) s. 233; Jukka Rantala – Teivo Pentikäinen: Vakuutusoppi s. 263–264.

17. Vakuutusvalvontavirasto

- a) ratkaisee vakuutusmeklarin ja sen asiakkaan välisiä riitoja
- b) ratkaisee vakuutusyhtiön ja sen asiakkaan välisiä riitoja
- c) valvoo vakuutusedustajien markkinointia ja sopimusehtojen käyttöä. (1,5 p.)

c; laki vakuutusedustuksesta 33 §; Mikko Määttä – Raine Forsman: Vakuutusedustus – Asiamiesten ja vakuutusmeklarien toiminta s. 155, 158.

VAKUUTUSMEKLARITUTKINTO 12.2.2008 VAHINKOVAKUUTUSOSA

Kirjoita jokainen vastaus eri paperille. Merkitse jokaiseen vastauspaperiin ilmoittautuessasi saamasi henkilönumero. Jos jätät vastaamatta kysymykseen, jätä tyhjä vastauspaperi, josta ilmenevät henkilönumerosi ja kysymyksen numero.

Kysymyskohtaiset enimmäispistemäärät on mainittu kysymyksen kohdalla. Yhteispistemäärä on 50 pistettä.

Vastaukset arvostellaan tenttimateriaalin perusteella.

1. Liiketoimintariskeihin sisältyvät muun muassa strategiset riskit. Selvitä, mitä ymmärretään strategisilla riskeillä, ja mainitse niistä 10 esimerkkiä. (4 p.)

*Marko Juvonen – Heikki Korhonen – Veli Matti Ojala – Tero Salonen – Heli Vuori:
Yrityksen riskienhallinta s. 150–151.*

2. Selvitä, millaisia erityyppisiä henkilöriskejä yrityksellä voi olla. (4 p.)

*Marko Juvonen – Heikki Korhonen – Veli Matti Ojala – Tero Salonen – Heli Vuori:
Yrityksen riskienhallinta s. 49–62.*

3. Korvaussäännösten selvittäminen asiakkaalle on tärkeä osa vakuutus sopimuksen tekemistä. Kerro, miten lasketaan a) jälleenhankinta-arvon mukainen vahingon määrä ja b) päivänarvon mukainen vahingon määrä. Mainitse kummastakin esimerkki. (4 p.)

Tuula Pellikka: Omaisuuden vakuuttaminen (2. painos 2005) s. 413–415.

4. Vakuutusyhtiöllä on tietyin edellytyksin mahdollisuus irtisanoa vakuutus kesken vakuutuskauden. Missä tapauksissa tämä on mahdollista, miten irtisanominen tulee tehdä ja milloin vakuutus päättyy? (3 p.)

Tuula Pellikka: Omaisuuden vakuuttaminen (2. painos 2005) s. 95–96.

5. Selvitä käsite ”välitön aineeton henkilövahinko” ja mainitse siitä kaksi esimerkkiä. (3 p.)

Esbjörn af Hällström – Hannu Ijäs: Vastuuvakuutus (2. painos 2007) s. 55–56.

6. Maksimivahingon määrittelyssä käytetään EML (Estimated Maximum Loss) -termiä. Mitä termillä ymmärretään ja milloin sitä tarvitaan? (3 p.)

Tuula Pellikka: Omaisuuden vakuuttaminen (2. painos 2005) s. 444.

7. Miten käyttäytyy korvaustilanteessa ylivakuutus? Kerro esimerkein. (3 p.)

Tuula Pellikka: Omaisuuden vakuuttaminen (2. painos 2005) s. 422–423.

8. Selosta, mitä tarkoitetaan hyvällä vakuutustavalla? Esittele lisäksi ainakin 6 erilaista tilannetta, joissa hyvällä vakuutustavalla on merkitystä. (5 p.)

Tuula Pellikka: Omaisuuden vakuuttaminen (2. painos 2005) s. 20–23.

9. Mistä osista työtapaturmavakuutusmaksu koostuu ja mitä korvauskustannuksia niillä katetaan? (3 p.)

Sirpa Kukkonen – Terttu Karmavalo: Työtapaturmakirja. Työtapaturmien ja ammattitautien korvaus- ja vakuutusasiat (10. painos 2006) s. 170–173.

10. Onko seuraavissa tapauksissa kyseessä tapaturmavakuutuslain mukainen tapaturma? Perustele vastauksesi.

- a) Antin jalka murtui, kun hän laski päin puuta työpaikan virkistyspäivänä järjestetyssä hiihtokilpailussa.
- b) Bertan peukalo murtui, kun hän kaatui ollessaan matkalla töistä hakemaan veljenpoikaansa päivähoidosta. (4 p.)

Sirpa Kukkonen – Terttu Karmavalo: Työtapaturmakirja. Työtapaturmien ja ammattitautien korvaus- ja vakuutusasiat (10. painos 2006) s. 43–44 ja 46–47.

11. Miten yksityistapaturmavakuutuksessa määritellään tapaturman käsite? (3 p.)

Veli-Aunus Antila – Ossi Erwe – Ilkka Lohi – Jaakko Salminen: Vapaaehtoinen henkilövakuutus (4. painos 2005) s. 175–177.

12. Kansainvälisten hallintoelinten vastuuvakuutus (Directors and Officers Liability) on pääsääntöisesti tarkoitettu useissa maissa toimiville yrityksille. Mitä sillä ymmärretään ja miten se eroaa normaaleista vain Suomessa toimivien yritysten johdon vastuuvakuutuksista? (3 p.)

Esbjörn af Hällström – Hannu Ijäs: Vastuuvakuutus (2. painos 2007) s. 167–169.

13. Vastuuvahingot voivat olla syntymekanismiltaan erilaisia. Jos vastuuvakuutus joudutaan siirtämään yhtiöstä toiseen, on äärimmäisen tärkeää tuntea vastuuvakuutuksen ajallisen ulottuvuuden merkitys. Mainitse kolme ajallisen ulottuvuuden pääperiaatetta ja lyhyt perustelu niiden eroista käytännössä. (5 p.)

Esbjörn af Hällström – Hannu Ijäs: Vastuuvakuutus (2. painos 2007) s. 94–100.

14. Määrittele seuraavat käsitteet

- a) all risk -vakuutus
- b) ehdollinen omavastuu
- c) rinnakkaisvakuutus. (3 p.)

Tuula Pellikka: Omaisuuden vakuuttaminen (2. painos 2005) s. 112–113, 146–147.

VAKUUTUSMEKLARITUTKINTO 12.2.2008 HENKIVAKUUTUSOSA

Kirjoita jokainen vastaus eri paperille. Merkitse jokaiseen vastauspaperiin ilmoittautuessasi saamasi henkilönumero. Jos jätät vastaamatta kysymykseen, jätä tyhjä vastauspaperi, josta ilmenevät henkilönumerosi ja kysymyksen numero.

Kysymyskohtaiset enimmäispistemäärät on mainittu kysymyksen kohdalla. Yhteispistemäärä on 50 pistettä.

Vastaukset arvostellaan tenttimateriaalin perusteella.

Kysymyksissä 1–6 valitse oikea vaihtoehto. Vain yksi oikea vaihtoehto. Merkitse vastauksesi kysymyspaperiin.

1. Yksityisen sektorin työsuhteessa olevien työeläkkeitä säätelevät lait ovat 1.1.2007 alkaen
- a) TyEL, LEL, TaEL ja MEL
 - b) TyEL ja MEL
 - c) TyEL ja TaEL
 - d) TyEL, LEL ja MEL. (1,5 p.)

b; Riitta Korpiluoma ym.: Työeläke s. 20.

2. Kunnallisen eläketurvan täytäntöönpanosta huolehtii
- a) Työeläkevakuuttajat (TELA)
 - b) Kuntien eläkevakuutus (Keva)
 - c) se yksityinen eläkelaitos, johon eläkehakemus jätetään
 - d) kukin kunta itse. (1,5 p.)

b; Riitta Korpiluoma ym.: Työeläke s. 89.

3. Mikä seuraavista vanhuuseläkettä koskevista väittämistä ei pidä paikkaansa?
- a) Jos varhennetulle vanhuuseläkkeelle siirtynyt työntekijä on työssä eläkkeen rinnalla, karttuu tästä työstä uutta eläkettä 1,5 % vuodessa.
 - b) Jos vanhuuseläkkeen alkamista lykätään 68 vuoden iän täyttymistä seuraavaa kuukautta myöhemmäksi, lasketaan eläkkeeseen lykkäyskorotus.
 - c) Vanhuuseläke voi alkaa jo 63 vuoden iän täyttymistä seuraavan kalenterikuukauden alusta.
 - d) Työntekijä voi siirtyä varhennetulle vanhuuseläkkeelle 60 vuotta täytettyään. (1,5 p.)

d; Riitta Korpiluoma ym.: Työeläke s. 109.

4. Viimeisen eläkelaitoksen periaate tarkoittaa, että
- a) eläke määräytyy viimeisen työsuhteen perusteella
 - b) eläkkeenhakijan viimeksi vakuuttanut eläkelaitos kustantaa koko eläkkeen
 - c) eläkkeenhakijan viimeksi vakuuttanut eläkelaitos käsittelee eläkkeenhakijan koko työuraa koskevan eläkehakemuksen
 - d) eläkkeenhakijan viimeksi vakuuttanut eläkelaitos sekä käsittelee eläkkeenhakijan koko työuraa koskevan eläkehakemuksen että kustantaa koko eläkkeen. (1,5 p.)

c; Riitta Korpiluoma ym.: Työeläke s. 130.

5. Mikä seuraavista vapaaehtoisen vakuutuksen vakuutusmaksuun liittyvistä väittämistä pitää paikkansa?
- a) Vakuutuksessa voidaan aina käyttää käteismaksuehtoa.
 - b) Vakuutus sopimus syntyy, kun vakuutusmaksu maksetaan.
 - c) Vakuutusyhtiön vastuu ei voi alkaa ennen kuin vakuutusmaksu on maksettu.
 - d) Vakuutusmaksun maksamiselle on yleensä annettava vähintään kuukauden maksuaika laskun lähettämisestä. (1,5 p.)

d; Veli-Aunus Antila – Ossi Erwe – Ilkka Lohi – Jaakko Salminen: Vapaaehtoinen henkilövakuutus (4. painos 2005) s. 268–271, 273.

6. Vakuutusyhtiöllä ei ole sopimuspakkoa vapaaehtoisissa vakuutuksissa. Tämä tarkoittaa, että vakuutusyhtiö
- a) voi täysin vapaasti valita asiakkaansa
 - b) saa aina jättää myöntämättä vakuutuksen henkilölle, jolla on luottotietorekisterissä maksuhäiriömerkintä
 - c) voi jättää vakuutuksen myöntämättä vain, jos hakemuksen hylkäämiseen on asiallinen, hyvän vakuutustavan mukainen syy
 - d) voi jättää vakuutuksen myöntämättä vain, jos siihen on jokin vakuutus sopimus laissa mainituista syistä. (1,5 p.)

c; Veli-Aunus Antila – Ossi Erwe – Ilkka Lohi – Jaakko Salminen: Vapaaehtoinen henkilövakuutus (4. painos 2005) s. 254–255.

7. Selosta, mitkä ovat osa-aikaeläkkeen myöntämisen edellytykset ja osa-aikaeläkkeen määrä (4 p.)

Riitta Korpiluoma ym.: Työeläke s. 110–112.

8. Mikä on sosiaaliturvasopimus ja mihin sillä pyritään? Minkälainen sosiaaliturva on Suomen kansalaisella, jos hän oleskelee toisessa EU:n maassa? Miten lähetettyjen työntekijöiden sosiaaliturva on järjestetty? (4 p.)

Toimeentuloturva 2007 s. 268–274.

9. Selvitä lyhyesti, mitä korvataan a) lakisääteisestä sairausvakuutuksesta b) lakisääteisestä potilasvakuutuksesta c) vapaaehtoisesta sairauskuluvakuutuksesta? (3 p.)

Toimeentuloturva 2007 s. 14, 27 ja 30–31; Veli-Aunus Antila – Ossi Erwe – Ilkka Lohi – Jaakko Salminen: Vapaaehtoinen henkilövakuutus (4. painos 2005) s. 68–69, 76, 160–165.

10. Esittele vähintään kolme eri tapaa, joilla vapaaehtoisen henkilövakuutuksen maksut voidaan laskea. Mitä etuja ja haittoja näillä tavoilla vakuutuksenottajan kannalta on? (4 p.)

Veli-Aunus Antila – Ossi Erwe – Ilkka Lohi – Jaakko Salminen: Vapaaehtoinen henkilövakuutus (4. painos 2005) s. 357–361.

11. Mikä on vakuutuksenantajan korvausvastuu, jos vakuutettu tai muu vakuutuskorvaukseen oikeutettu henkilö aiheuttaa vakuutustapahtuman vapaaehtoisessa henkilövakuutuksessa? (5 p.)

Vakuutus sopimus lain 28 ja 29 §; Veli-Aunus Antila – Ossi Erwe – Ilkka Lohi – Jaakko Salminen: Vapaaehtoinen henkilövakuutus (4. painos 2005) s. 300–305)

12. Millainen on sijoitussidonnainen vakuutus? Millaisissa tapauksissa se on asiakkaalle hyvä vaihtoehto ja millaisissa tilanteissa muu vaihtoehto saattaisi olla asiakkaalle parempi? (4 p.)

Veli-Aunus Antila – Ossi Erwe – Ilkka Lohi – Jaakko Salminen: Vapaaehtoinen henkilövakuutus (4. painos 2005) s. 357–361.

13. Selosta, millainen on kapitalisaatiosopimus? Millaisille asiakkaille sitä myydään? (3 p.)

Veli-Aunus Antila – Ossi Erwe – Ilkka Lohi – Jaakko Salminen: Vapaaehtoinen henkilövakuutus (4. painos 2005) s. 121.

14 Mitä seuraavat käsitteet tarkoittavat

- a) non profit- eli without profit -tuote
- b) critical illness- eli dread disease -vakuutus
- c) vapaakirja? (3 p.)

Veli-Aunus Antila – Ossi Erwe – Ilkka Lohi – Jaakko Salminen: Vapaaehtoinen henkilövakuutus (4. painos 2005) s. 104, 157, 365–366.

15. Henkilö, jonka terveydentila on tavanomaista heikompi, on hakenut jotakin vapaaehtoista henkilövakuutusta. Millaisia erilaisia ratkaisuvaihtoehtoja vakuutusyhtiöllä tällaisessa tapauksessa on? (3 p.)

Veli-Aunus Antila – Ossi Erwe – Ilkka Lohi – Jaakko Salminen: Vapaaehtoinen henkilövakuutus (4. painos 2005) s. 261–263.

16. Selvitä, mitä tarkoitetaan rahanpesulla. Luettele lisäksi kuusi erilaista vakuutuksenottamiseen liittyvää tilannetta, joissa saattaa olla syytä epäillä rahanpesua. Miten vakuutusmeklarin tulee toimia epäillessään rahanpesua? (4 p.)

Veli-Aunus Antila – Ossi Erwe – Ilkka Lohi – Jaakko Salminen: Vapaaehtoinen henkilövakuutus (4. painos 2005) s. 415–419.

17. Riitta on tänä vuonna ottanut itselleen yksilöllisen, vapaaehtoisen eläkevakuutuksen ja maksanut sen maksuja 7.000 euroa. Miten nämä maksut voidaan vähentää verotuksessa, jos

- a) Riitalla on ansiotuloja 55.000 euroa ja pääomatuloja 6.000 euroa
- b) Riitalla on pääomatuloja 6.000 euroa ja hänen aviopuolisollaan Ristolla ansiotuloja 55.000 euroa. (4 p.)

Verohallituksen ohje: Eläkevakuutukset uudessa verojärjestelmässä, Dnro 266/32/2005; Veli-Aunus Antila – Ossi Erwe – Ilkka Lohi – Jaakko Salminen: Vapaaehtoinen henkilövakuutus (4. painos 2005) s. 336–367.